

**PREIZKUŠNJA ZNANJA IZ TEMELJEV EKONOMIJE
MIKROEKONOMIJA
(november 2002)**

IME IN PRIIMEK: _____

Na vprašanja odgovarjaj kratko in jedrnato. Maksimalno število točk je 100. Pri vsakem vprašanju oz. podvprašanju je v oklepaju napisano, koliko točk prinaša. Veliko uspeha pri reševanju.

1. Podjetje X se odloča med investiranjem v dve naložbi. Začetni investicijski vložek je pri obeh projektih enak in znaša 10.000 denarnih enot. Življenjska doba vsakega projekta je 3 leta. Načrtovane donose obeh projektov tekom življenjske dobe prikazuje spodnja tabela:

projekt/leto	1	2	3
A	3000	3000	3000
B	2000	5000	2000

Kateri projekt bo podjetje izbralo, če znaša tržna obrestna mera 10%?
(5)

Izračun:

Rešitev: Podjetje ne bo izbralo nobenega projekta, ker je NSV pri obeh manjša od 0.

2. Ustrezno dopolni. (5)

Dve bistveni značilnosti monopolistične konkurence sta:

• ***Glej knjigo str. 216.***

• _____

—

3. Višino Janine koristnosti, ki je odvisna od količine hrane (H) in obleke (O), lahko opišemo z enačbo $U(H,O) = H \cdot O$. Cena hrane je 100 denarnih enot, cena obleke pa 300 denarnih enot na enoto. Jana za hrano in obleko nameni 1200 denarnih enot svojega dohodka.

V ravnovesju Jana troši _____ enot obleke in _____ enot hrane. (5)

Izračun:

Rešitev: Q (obleke) = 2; Q (hrane) = 6.

4. Produktijska funkcija podjetja je dana z enačbo $Q = 3\sqrt[3]{K} + L^{\frac{2}{9}}$. Cena kapitala je 10 denarnih enot na enoto kapitala, cena dela pa 20 denarnih enot na enoto.

a) Krivulja povprečnih stroškov je **naraščajoča /padajoča /vodoravna**.
(Ustrezno podčrtaj.) (2)

Rešitev: *Naraščajoča.*

b) Krivuljo razvoja lahko zapišemo z enačbo _____ (3)

Izračun:

Rešitev: $L = 0.06K^{6/7}$

5. Če sta dobrini X in Y popolna substituta, se bo potrošnikovo ravnovesje vedno oblikovalo v točki na abcisni osi, ki nam prikazuje količino dobrine X.

Ali je trditev pravilna? Utemelji odgovor. (5)

Rešitev: *trditev ni pravilna, kajti ravnotežje zavisi od razmerja cen.*

6. a) Grafièno predstavi zvezo med dohodkom monopolista in elastiènostjo povpraševanja. Kako elastiènost povpraševanja vpliva na celotni in mejni dohodek monopolista? (5)

Rešitev: *Slika na str. 105 v knjigi + slika funkcije celotnega prihodka.*

b) Zakaj v primeru monopola na trgu proizvodov ne moremo izpeljati tržne krivulje ponudbe? (3)

Rešitev: *Ponudba monopolista je odvisna od krivulje povpraševanja. Hipotetièno lahko monopolist na dveh trgih, kjer proizvaja z enakimi stroški, isto kolièino prodaja po dveh razliènih cenah.*

c) Zakaj pravimo, da monopolna moè podjetja povzroèa družbene stroške? (2)

Rešitev: *Ker postavi ceno, ki je višja od MC (pojavi se mrtva izguba).*

7. Nariši dohodkovno-potrošno krivuljo za Giffenovo dobrino. (5)

8. Povpraševanje Jake Potrošnika ima naslednje značilnosti: koeficient dohodkovne elastičnosti povpraševanja po hrani je 0,5, koeficient cenovne elastičnosti povpraševanja pa -1,0. Za hrano potroši v povprečju 10.000 denarnih enot letno, če je cena hrane 2 denarni enoti. Njegov letni dohodek je 25.000 denarnih enot.

a) Država uvede davek v višini 2 denarnih enot na vsako enoto hrane. Jaka Potrošnik spremeni potrošnjo hrane za _____ enot. (4)

Izračun:

Rešitev: sprememba =2500

b) Jaka Potrošnik dobi državno subvencijo v višini 5000 denarnih enot za ublažitev učinka davka. Jaka Potrošnik zdaj potroši v povprečju _____ enot hrane letno. (4)

Izračun:

Rešitev: 10,000

9. Grafično prikaži kako izpeljemo krivulje dolgoročnih povprečnih stroškov podjetja. (5)

Rešitev: Slika v knjigi na str. 143.

10. Panožno povpraševanje po delu lahko opišemo z enaèbo $L = 1200 - 10w$ (L-dnevno povpraševanje po delu, w-mezda), ponudbo pa z enaèbo $L = 20w$.

Ravnotežna mezda, ki se oblikuje na trgu, je _____. Ravnotežna kolièina dela je _____. Ekonomska renta znaša _____.
(5)

Izraèun in slika:

Rešitev: $w=20$; $L=800$; $ER=16.000$

11. Pavle ima v 1.letniku tudi izpit iz Matematike 1, ki ga sestavljata dve preizkušnji. Skupno število toèk je enako **povpreènemu** številu toèk obeh preizkusov znanj. Za študij ima Pavle na razpolago 1000 minut. Èe se na preizkušnji ne pripravlja, dobi niè toèk. Za vsako dodatno toèko mora na 1.preizkušnji »vložiti« 20 minut, na drugi pa 10 minut svojega èasa.

Nariši indiferenène krivulje, premico cene in oznaèi ravnotežje. (5)

Slika:

Rešitev: število toèk na obeh preizkušnjah sta v tem primeru substitucijski dobrini. Ravnotežje: $T1=0$; $T2=100$.

12. Homogeni produkti so tisti, za katere velja (obkroži pravilne trditve). (5)

- a) da jih prodaja en sam proizvajalec;
- b) da jih prodaja majhno število velikih proizvajalcev, ki se dogovorijo, da je kvaliteta proizvodov razliènih blagovnih znamk približno enaka;
- c) da so med seboj z vidika kupcev popolni substituti;
- d) da jih kupci preferirajo pred proizvodi z drugaèno znamko.

Rešitev: C

13. Družba X z vsemi razpoložljivimi produkcijskimi faktorji proizvaja le dve skupini dobrin, dobrine A in dobrine B.

a) Nariši transformacijsko krivuljo in pojasni, zakaj je padajoča ter konkavna. (3)

Rešitev: glej knjigo (1.poglavje)

b) Ali se lahko družba nahaja v točki, ki ne leži na transformacijski krivulji? Utemelji odgovor. (2)

c) Predpostavi, da se je povečala produktivnost dela pri produkciji dobrine A. Grafično predstavi premik transformacijske krivulje. (2)

14. Obkroži pravilno trditev. (5)

Popolni konkurent bo v kratkem obdobju **vedno** proizvajal takšen obseg proizvodnje, kjer:

- a) je cena enaka mejnim stroškom;
- b) je cena enaka minimalnim povprečnim stroškom;
- c) je cena višja od povprečnih spremenljivih stroškov.
- d) Nobena od navedenih rešitev ni pravilna.

Rešitev: D

15. Monopolist prodaja na dveh geografsko loèenih trgih, katerih krivulji povpraševanja lahko opišemo z enaèbama:

$$P_1 = 15 - Q_1 \quad ; \quad P_2 = 25 - 2Q_2.$$

Celotne stroške monopolista predstavlja funkcijska zveza $TC = 5 + 3(Q_1 + Q_2)$.

a) Izraèunaj dobièek monopolista, ki ga dosega s prodajo na obeh trgih in izkoristi možnost cenovne diskriminacije.
(3)

Izraèun:

Rešitev: dobièek=91,5

b) Mrtva izguba na obeh trgih skupaj znaša _____.
(2)

Izraèun in slika:

Rešitev: MI=48,25

16. Obkroži pravilne trditve:
(5)

- a) Vse inferiorne dobrine so tudi Giffenove dobrine.
- b) Uèinek dohodka je pri Giffenovi dobrini negativen in veèji od uèinka substitucije.
- c) Koeficient dohodkovne elastiènosti je za Giffenove dobrine negativen.
- è) Koeficient križne elastiènosti je v primeru dveh inferiornih dobrin pozitiven.
- e) Koeficient cenovne elastiènosti dobrine A nam pove, za koliko se spremeni cena, èe se povpraševanje po dobrini A spremeni za 10%.

Rešitev: B, C

17. Sledeèi sklop vprašanj se navezuje na organizacijsko obliko korporacij.

a) Pojasni razliko med navadnimi delnicami, prednostnimi delnicami in obveznicami. (3)

Rešitev: glej knjigo (8.poglavje)

b) Kateri izmed navedenih vrednostnih papirjev tvorijo trajni kapital podjetja? (1)

Rešitev: navadne + prednostne delnice

c) Razvrsti navedene vrste vrednostnih papirjev glede na riziènost naložbe. (1)

Rešitev: navadne (najbolj riziène), prednostne delnice in obveznice

18. S pomoèjo zapornikove dileme lahko analiziramo temeljno vprašanje trgovinske politike dveh držav. Predpostavljajmo, da se ZDA in Japonska odloèata o tem, ali naj svoja domaèa trga odpreta tuji konkurenci ali ne. Matrika plaèil bi bila v tem primeru naslednja:

		Japonska	
		Odprti trg	Zaprta trg
ZDA	Odprti trg	10, 10	5, 5
	Zaprta trg	-100, 5	1, 1

Ali lahko napoveš, katero politiko bo izbrala posamezna država, èe veš, da državi poznata matriko plaèil in se obnašata racionalno (maksimirata svojo blaginjo)? Odgovor utemelji. (5)

Rešitev: Obe državi izbereta odprti trg (njuna dominantna strategija).